

[Prima Pagină](#) > ... > [Căutarea Unui Practician În Domeniul Dreptului](#) > [Găsiți Un Expert](#) > Portugal

Găsiți un expert

Conținut furnizat de
Portugalia

Portugalia

I. Liste și registre de experți

În afara listei din cadrul procedurilor prevăzute în Codul privind exproprierea (*Código das Expropriações*), în Portugalia, nu există nicio altă listă oficială/niciun alt registru oficial de experți. Codul privind exproprierea (aprobat prin Legea nr. 168/99 din 18 septembrie) prevede intervenția unor experți de pe listă în cadrul procedurilor de declarare a utilității publice a exproprierii, precum și în cadrul procedurilor care vizează executarea măsurilor de luare a proprietăților în posesia administrației publice, inclusiv în cadrul etapelor de arbitraj și de recurs ale celor două proceduri.

Evaluările și verificările efectuate de către expert trebuie să conducă, în special, la stabilirea unei compensații echitabile care trebuie plătită părții expropriate. Suma trebuie să se bazeze pe stabilirea elementelor de fapt indispensabile pentru calcularea acestei compensații.

În conformitate cu [Decretul-lege nr. 125/2002 din 10 mai](#), care reglementează condițiile de exercitare a atribuțiilor de expert și arbitru în procedurile menționate mai sus, [Direcția Generală pentru Administrarea Justiției \(Direção-Geral da Administração da Justiça - DGAJ\)](#) este autoritatea portugheză responsabilă pentru publicarea și actualizarea [listei oficiale de experți](#), precum și pentru promovarea procedurilor de selecție și de recrutare a experților. Experții îndeplinesc în special următoarele sarcini:

1. estimează cheltuielile de expropriere;
2. realizează studii;
3. efectuează evaluări;
4. participă la procedurile de arbitraj.

În plus, experții sunt numiți de pe lista oficială și în cazurile în care legea permite exproprierea bunurilor mobile, în special în temeiul articolului 16 din [Legea nr. 13/85 din 6 iulie](#) (legea portugheză privind patrimoniul cultural).

Lista de experți este actualizată și revizuită periodic.

Nu există niciun instrument de căutare prin intermediul căruia poate fi găsit un expert în Portugalia.

II. Calificările experților

Pentru a fi înscrisi pe listă, candidații trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

1. să aibă studii corespunzătoare, astfel cum se indică în [Ordinul nr. 788/2004 din 9 iulie](#);
2. să aibă cel puțin 18 ani;
3. să nu li se fi interzis exercitarea unei funcții publice sau să nu fi fost descalificați în legătură cu îndeplinirea sarcinilor ce le revin experților;
4. să dețină capacitatea fizică și profilul psihic necesar pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin;
5. să respecte legislația privind vaccinarea obligatorie.

III. Remunerarea experților

Experții numiți de instanțe nu pot primi plăți în avans.

Experții sunt remunerați în conformitate cu dispozițiile articolului 17 din Regulamentul privind costurile de procedură, aprobat prin [Decretul-lege nr. 34/2008](#) din 26 februarie, potrivit tabelului IV: între 1 și 10 unități de cont (UC) (102,00 EUR reprezentând valoarea unei unități). La 1 februarie 2017, Curtea Constituțională a Portugaliei a declarat, printr-o decizie cu caracter obligatoriu, că norma care interzice ca remunerația experților să depășească limita de 10 UC (1 020,00 EUR) este neconstituțională din cauza principiului proporționalității.

În cazul unui expert ales de judecător, cheltuielile de deplasare sunt suportate în avans.

Plata remunerației experților se efectuează după cum urmează.

Procedura civilă

Cheltuielile de judecată includ onorariile experților. Fiecare parte își suportă cheltuielile de judecată proprii, precum și cheltuielile efectuate de reprezentantul său. Instanța va dispune în favoarea părții care a avut câștig de cauză rambursarea costurilor necesare pentru exercitarea sau apărarea eficientă a unui drept împotriva părții căzute în pretenții.

În cazul în care o parte are câștig de cauză numai parțial, instanța va împărți în mod echitabil rambursarea cheltuielilor de judecată sau va dispune nerambursarea acestora în legătură cu ambele părți. În funcție de rezultatul procedurilor, statul are dreptul să solicite rambursarea de către părțile în litigiu a cheltuielilor de judecată suportate de stat, în cazul în care nu se preconizează că acestea sunt scutite de taxele judiciare.

Procedura penală

Cheltuielile necesare pentru desfășurarea procedurilor penale, inclusiv a procedurilor de executare, îi revin statului. În cazul în care inculpatul a fost condamnat în mod legal, acesta este obligat să ramburseze statului o sumă forfetară pentru alte cheltuieli legate, de exemplu, de transport sau de analizele efectuate de laboratoare, care au fost inițial acoperite de stat. Cu toate acestea, pentru plata acestei sume forfetare trebuie ca raportul expertului să fi fost solicitat în cursul procedurii.

Părțile nu pot beneficia de asistență judiciară în legătură cu remunerația experților.

IV. Răspunderea experților

Reglementările din Portugalia nu prevăd dispoziții speciale care să vizeze răspunderea experților, astfel că sunt aplicabile reglementările generale (dreptul răspunderii civile/dreptul contractual).

Cu toate acestea, experții au obligația de a da dovadă de diligență în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin pentru a-și menține numirea în această calitate, întrucât judecătorul poate impune sancțiuni sub forma unei amenzi în cazul în care un expert își încalcă obligația de a colabora cu instanța. De asemenea, instanța poate dispune înlăturarea unui expert din cadrul procedurilor în cazul în care acțiunile sale sunt considerate ca fiind neglijente (de exemplu, în cazul în care acesta nu prezintă raportul de expertiză în termenul stabilit).

Experții desemnați trebuie să își asume un angajament ferm pentru a se asigura că sarcinile care le sunt atribuite sunt onorate, cu excepția cazului în care aceștia sunt funcționari publici și obligația de îndeplinire a sarcinilor respective intervine în exercițiul funcției.

Experții nu au obligația de a încheia o asigurare de răspundere profesională pentru a beneficia de acoperire în cazul unei posibile antrenări a răspunderii acestora.

Răspunderea experților nu este limitată prin lege.

V. Informații suplimentare cu privire la procedurile care implică experți

Principalele dispoziții legale aplicabile expertizei judiciare în Portugalia sunt articolele 467-489 din [Codul de procedură civilă \(Código de Processo Civil\)](#) și articolele 151-163 din [Codul de procedură penală \(Código do Processo Penal\)](#). Nu există o versiune în limba engleză a dispozițiilor care să fie accesibilă online.

Normele generale privind numirea unui expert în legătură cu procedurile desfășurate în fața unei instanțe civile, a unei instanțe penale și a unei instanțe de contencios administrativ sunt similare. Titlul de expert nu beneficiază de protecție.

Sistemul juridic din Portugalia nu face distincție între martori-experti, experți tehnici, experți în drept sau orice alt tip de experți.

Astfel cum se menționează în cele de mai sus, în afara listei realizate în temeiul Codului privind exproprierea, nu există nicio altă listă oficială de experți. Se apelează frecvent la serviciile experților, atât în cadrul procedurilor penale, cât și al celor civile.

1 Numirea experților

În cadrul procedurilor civile, experții pot fi numiți numai de către o instanță. În cadrul procedurilor penale, în etapa de cercetare, experții pot fi numiți de către procuror.

De asemenea, experții pot fi numiți în scopul procedurilor preliminare sau al procedurilor premergătoare procesului.

1.a Numirea de către o instanță judecătorească

O instanță poate numi un expert la cererea uneia dintre părți sau potrivit aprecierii sale. În procedura litigioasă, instanța dispune efectuarea de expertize în cazul în care pronunțarea hotărârii depinde de evaluarea unor fapte pentru care sunt necesare cunoștințe științifice.

Nu există diferențe între numirea unui expert în scopul procedurilor desfășurate în fața unei instanțe civile, a unei instanțe penale și a unei instanțe de contencios administrativ.

Părțile sau expertul numit pot invoca o serie de motive în vederea împiedicării expertizei, precum și în vederea recuzării experților, în funcție de circumstanțe.

Normele privind recuzarea judecătorilor se aplică *mutatis mutandis*.

Responsabilii organismelor suverane sau ai organismelor echivalente din regiunile autonome sunt scutiți de exercitarea funcției de expert. Același lucru este valabil și pentru persoanele care, potrivit legii, au un statut similar, de exemplu procurorii în exercitarea atribuțiilor ce le revin și agenții diplomatici ai țărilor străine.

Toate persoanele care invocă motive personale pot fi scutite de intervenția în calitate de experți.

Atunci când experții sunt numiți de instanță, aceasta utilizează o listă sau un registru de experți pentru selecția lor, cu excepția experților medicali, a căror selecție este stabilită legal în sarcina unei instituții publice: [Institutul Național de Medicină Legală \(Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses\)](#).

Numirea unui expert din registru este o practică utilizată pe scară largă de către instanțe.

1.b Numirea de către părți

Instanța poate numi un expert la cererea uneia dintre părți sau potrivit aprecierii sale. În procedura litigioasă, instanța dispune efectuarea de expertize în cazul în care pronunțarea hotărârii depinde de evaluarea unor fapte pentru care sunt necesare cunoștințe științifice.

Părțile nu au dreptul de a numi un expert, însă pot propune o anumită persoană.

Părțile pot numi un expert în procedurile civile în cazul expertizelor comune. În aceste situații, un expert judiciar

va colabora cu unul sau cu mai mulți experți numiți de către părți.

2 Procedură

2.a Procedura civilă

Nu există cerințe specifice de care experții trebuie să țină seama în raportul de expertiză și/sau în cadrul procedurilor judiciare, cum ar fi, de exemplu, cele referitoare la jurisprudență.

Instanța nu monitorizează și nu verifică progresul investigației realizate de expert. În situațiile în care, din motive tehnice sau profesionale, raportul nu poate fi întocmit în termenul stabilit de judecător, instanța trebuie să fie înștiințată imediat pentru a numi un alt expert cât mai curând cu putință.

Nu se realizează un control al calității în ceea ce privește serviciile furnizate de expert.

Avizul expertului nu are caracter obligatoriu pentru instanță. Instanța poate să aprecieze și să se pronunțe diferit de avizul expertului. Cu toate acestea, diferențele de apreciere trebuie să se întemeieze pe motive de ordin tehnic și să fie justificate.

Nu există nicio procedură în legătură cu stabilirea unor întâlniri cu experții sau audierea încrucișată a acestora înainte de desfășurarea procedurilor judiciare în scopul unei eventuale restrângerii a aspectelor vizate de expertiză și al înțelegerii diferențelor de opinie de către instanță.

Părțile pot fi de față și formula observații, care sunt aduse în atenția experților. Acestea furnizează, de asemenea, orice explicații pe care expertul le consideră necesare. În cazul în care judecătorul este prezent pe parcursul procedurii de expertiză, acesta poate solicita, de asemenea, orice acțiune pe care o consideră necesară în contextul procedurii respective.

Experții pot apela la toate mijloacele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile în mod corespunzător, pentru a exercita măsurile corespunzătoare sau pentru a solicita clarificări, precum și pentru a solicita accesul la informațiile din dosar.

În special, nu este necesar ca expertul să organizeze întâlniri cu părțile pentru a intra în posesia observațiilor acestora.

1. Raportul de expertiză

Nu există o structură obligatorie pe care trebuie să o urmeze expertul în cadrul raportului.

În cazul unei expertize comune în cadrul căreia există contradicții între opiniile experților, experții care au o părere contrară trebuie să menționeze motivele care stau la baza opiniei lor.

Experții nu au obligația de a furniza un raport de expertiză preliminar.

Obligația experților este numai de a analiza argumentele părților în raportul final.

Nu există alte cerințe specifice de care experții trebuie să țină seama în raportul de expertiză și/sau în cadrul procedurilor judiciare, cum ar fi, de exemplu, cele referitoare la jurisprudență.

Există situații în care experților li se solicită să furnizeze un raport suplimentar, în cazul în care instanța are întrebări suplimentare sau necesită clarificări în legătură cu raportul furnizat.

Experții furnizează raportul în scris.

2. Audierea în cadrul instanței judecătorești

În cazul în care oricare dintre părți sau instanța solicită acest lucru, experții se prezintă la ședința de judecată finală pentru a oferi, sub jurământ, explicațiile solicitate din partea acestora.

2.b Altele

(răspunsurile la aceste întrebări sunt oferite în alte secțiuni ale fișei informative și sunt reluate integral mai jos)

Nu există alte cerințe specifice de care experții trebuie să țină seama în raportul de expertiză și/sau în cadrul procedurilor judiciare, cum ar fi, de exemplu, cele referitoare la jurisprudență.

Instanța nu monitorizează și nu verifică progresul investigației realizate de expert.

Nu se realizează un control al calității în ceea ce privește serviciile furnizate de expert.

Părțile pot contesta raportul prin declarații și prin furnizarea unei contraexpertize înainte de pronunțarea hotărârii de către judecător în cauza respectivă.

În principiu, avizul expertului are caracter obligatoriu pentru instanță. Atunci când instanța se pronunță diferit, aceasta trebuie să își motiveze decizia.

Nu există nicio procedură în legătură cu stabilirea unor întâlniri cu experții sau audierea încrucișată a acestora înainte de desfășurarea procedurilor judiciare în scopul unei eventuale restrângeri a aspectelor vizate de expertiză și al înțelegerii diferențelor de opinie de către instanță.

Experții pot intra în contact cu părțile pe parcursul procedurilor.

În general, părțile pot fi prezente pe durata derulării activității expertului, pot transmite observații și pot răspunde la întrebările adresate de experți.

În special, nu este necesar ca expertul să organizeze întâlniri cu părțile pentru a intra în posesia observațiilor acestora.

Informațiile prezentate aici au fost colectate pe parcursul proiectului „Find an Expert” („Găsiți un expert”) de la persoanele de contact din fiecare țară, selectate de către [Institutul European de Expertiză și Experți \(EEEI\)](#).

Ultima actualizare: 07/04/2024

Versionea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.